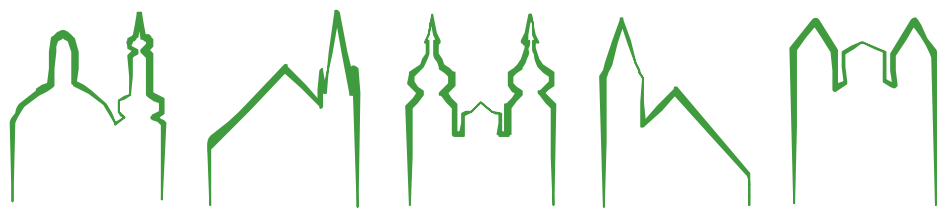

Život farností Znojma

březen
2016

3

Cena: 7 Kč, ročník: XXVI

V blízkosti smrti nejvíce porozumíme životu

Většina výzkumů nám sděluje to samé, jen trochu jinými slovy – neumíráme tak, jak bychom si přáli. Data z roku 2013, která zveřejnil internetový portál www.umirani.cz, vypovídají o tom, že naprostá většina z nás si přeje zemřít doma, obklopena milující a pečující rodinou. Zároveň se podle dotazníků nejvíce bojíme toho, že budeme na obtíž, že ztratíme důstojnost a v čase odchodu z tohoto světa budeme osamoceni a v anonymitě ležet na oddělení pro dlouhodobě nemocné, kde nás při cestě do neznáma nebude nikdo držet za ruku.

Výsledky těchto průzkumů jsou znepokojivé. Ukazují, jaká jsou naše přání, ale zároveň vypovídají o smutné realitě, totiž že 78 procent Čechů by si přálo zemřít doma, ale děje se téměř pravý opak: nejčastěji umíráme v nemocnici (60%) nebo v ústavech dlouhodobé péče (9%).

Zatímco v okolních zemích funguje vyspělá hospicová síť, která je začleněna do zdravotního systému, u nás tato služba stále bojuje o svoje rovnoprávné místo. Je závislá na grantech a příspěvcích od dárců a ačkoli poskytuje nezastupitelnou komplexní péči, zdravotní pojišťovny se odmítají na spolufinancování podílet. Přesto se objevují nadšenci, kteří i přes neustálé podkopávání nohou bojují za naše důstojné umírání.

V české společnosti jsou rozhovory o smrti stále ještě do jisté míry tabu. O posledních věcech člověka se bojíme mluvit, abychom se nerouhali, nebo proto, že na to máme ještě čas. A když s námi chce o smrti mluvit blízký člověk,

Pomocná ruka charitní ošetrovatelky v domácí hospicové péči. | foto archiv CHOS

odbyváme ho slovy, že je na to ještě brzy, že o tom se přece nemluví. A přitom často v nitru své duše cítíme, že toto téma je pro blízkého důležité, ale nám je to tak nepříjemné, že to raději smeteme ze stolu.

V českých zemích roste počet pohřbů bez obřadu. Z našich životů vytěšňujeme téma smrti, snažíme se ho obejít, netoužíme po rozloučení s blízkými, protože se to nenosí, protože do naší doby se to nehodí, protože na to nemáme čas. A přitom odpradávná existují rituály, kdy se pozůstalí loučí se svými blízkými, kdy je potřeba si poplakat, zastavit se, zavzpomínat a smířit se s danou a neměnnou skutečností. Rituály jsou potřeba, abychom si my sami srovnali své myšlenky, dokázali si prožít svůj zármutek a pak mohli jít dál. Jaká traumata si asi v sobě ponese, pokud toho nebudeme schopni? Jak se promění naše společnost, pokud se důstojně a s láskou nepostaráme o své umírající a zemřelé?

Na svět se přichází s láskou a stejně tak by se mělo i odcházet - s etickou důstojností, láskou celého okolí a nejbližších příbuzných a přátel. Neodmí-

tejme naše blízké, pokud cítí, že je potřeba mluvit o jejich odchodu a nebojme se je doprovázet. Neochuzujme sebe a své blízké o možnost se na smrt připravit a rozloučit se. Obětavé týmy domácích hospiců mohou být v těchto chvílích oporou umírajícím i příbuzným, v těžkých chvílích podají pomocnou ruku a to, co se zdálo být nad naše síly, učiní náhle snesitelné, ba co víc, i krásné a hluboké.

Stále více sílí hlasy volající po eutanasii. Je to proto, že se smrti a především opuštěnosti ve smrti bojíme. Snažíme se hledat rychlá a přímočará východiska. Ale jsou to východiska lidská? Ve chvíli, kdy se přestaneme bát bolesti, opuštěnosti a ztráty důstojnosti v okamžiku umírání, přestaneme volat po zkratkových řešeních. A proto patří velké díky všem, kteří v umírajícím člověku vidí lidskou bytost zasluhující si naši úctu a láskyplné chování a kteří příbuzným nabízejí pomoc, jak těžké okamžiky zvládat.

Říká se, že v blízkosti smrti nejvíce porozumíme životu. Neochud'me se o tento veliký dar.

Petra Bláhová

Z OBSAHU:

O knize Uchop kopřivu __	2
Znojemští terciáři sv. Dominika _____	3
Rozhovor se spoluzakladatelkou znojemského domácího hospice _____	4

300 slov

Jáhna Daniela Blažkeho

Ponořili jsme se do roku milosrdenství, postní doba začala – zmíním pár myšlenek týkajících se svatě zpovědi. Sice ještě nezpovídám a má osobní zkušenost se příliš netýká toho, co budu sdílet, nicméně četnost povzdechů, které se ke mně na to téma dostávají, mě provokuje k reakci. Před nedávnem si jedna stará paní povzdechla, že v jejím věku se už nemá z čeho pořádně zpovídat. Jistě, po osmdesátce už není ani technicky snadné pořádat nevázané večírky, nebo přepadávat benzínky.

Řekl bych, že pro osobu, která vede naplněný náboženský život, není nezbytné zpytovat svědomí podle Desatera. Svatá Terezie z Avily pravděpodobně také nenaplnila skutkovou podstatu žádného přečinu proti Božím přikázáním a přitom se posuzovala nesmírně přísně a zpovídala se v jednom kuse. Pokud by se chtěl člověk zaměřit jen na hříchy, vždy jich může vyjmenovat minimálně sedm. Sedm hlavních hříchů jsou totiž jakési úhly pohledu, pod kterými lze nazírat každou duši. Možná, že je některý z nich utlumen na nejnižší míru, ale neznamená to, že by ten rozměr prostě úplně zmizel. Může snad někdo říct zcela vážně a pravdivě: „Pýchu už nemám – to není můj problém.“ nebo „Erós už ve mně zcela vyhasl – už ani nepoznám, co je krásné.“?

Smyslem našeho duchovního života ale přece jen není zbavit se hříchů. To by přece nestačilo. První přikázání je přikázání lásky: Miluj Pána svého Boha celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou, celou svou myslí. A bližního jako sám sebe. A vzhledem k tomu, že Boží láska je nekonečně veliká a naše duše má přesahující kapacitu, může tento úkol naplnit celý náš život. Říkal bych tomu zpovídání podle hřiven – skutečně jsme nezakopali hřivny, které jsme od Boha dostali? Vydali jsme očekávaný počet? Milovali jsme skutečně celým srdcem, celým tím a tak dále? Nevím, nevím – já se pořád zpovídám podle Desatera a neřestí.

Uchop kopřivu

Následující článek nepojednává o přípravě bylinného čaje ani o léčbě revmatismu. Uchop kopřivu je název inspirativní knihy o pozitivním přístupu k bolesti, který je možný aplikovat nejen v případě fyzické bolesti, ale i v dalších životních situacích. Naši farnici, která knihu přeložila, jsme požádali, aby nám ji blíže představila.

VĚRA ČERVENKOVÁ

Knihla Uršuly Flemingové *Grasping the Nettle* (v překladu *Uchop kopřivu*) se mi dostala do ruky zcela náhodně. Přivezla mi ji z Anglie moje přítelkyně, tehdy studentka na univerzitě v Leedsu s tím, že kdyby mě zaujala, mohla bych ji přeložit do češtiny. Je to kniha o tom, jak se v životě aktivně potýkat s bolestí a utrpením všeho druhu a zmírňovat je či usměrňovat pokud možno z vlastních, skrytých zdrojů, nezávislých na pomoci zvenčí, a to zejména tehdy, kdy paliativní léčba, pomoc psychologů nebo jiných odborníků už nezabírá.

Knížka poprvé vyšla téměř před dvaceti lety, zachycuje tedy situaci v paliativní a hospicové péči v Anglii v letech sedmdesátých a osmdesátých (včetně uváděných statistických údajů). Nejde o ryze odbornou příručku, ale spíše o autorčino ohlédnutí do minulosti, o svědectví fyzioterapeutky, která se po celý život věnovala pacientům trpícím bolestí. Stručně v ní vysvětluje svou metodu „soustředěné relaxace“, která měla výsledky i tam, kde už se nečekalo, že by zmírnění bolesti bylo vůbec možné a ilustruje její účinky na příbězích několika pacientů, kterým pomohla buď k návratu do plnohodnotného života, nebo k pokojné smrti. Upřímně, stručně a srozumitelně se s námi dělí také o své myšlenky a názory na místo bolesti a utrpení v životě člověka i na současný stav světa kolem nás a lidí v něm.

I když jsem se v Čechách zatím neseetkala s pracovníkem v oboru, který by kdy slyšel o Uršule Flemingové a její tzv. „Fleming method“ (viz

wikipedie), přímo z knihy je zřejmé, že mnohé z tehdy zcela nových a dnes běžných pohledů na bolest i přístupů k jejímu léčení, pomáhalo uvádět do praxe právě ona.

Při podrobnějším zájmu o celé dílo Uršuly Flemingové jsem pochopila, že hlavní důvod, proč její metoda není známa v širším měřítku i mimo Anglii a proč nebylo možné ji mechanicky předávat z osoby na osobu, spočíval v hlubokém spirituálním rozměru, který byl její součástí*, a také ve specifickém osobním charismatu fyzioterapeutky.

Myšlenky, pozorování i návody Uršuly Flemingové k usměrňování fyzické a duševní bolesti v běžných, ale i v těch nejtěžších životních situacích, mě zaujaly svou zdánlivou jednoduchostí a srozumitelností. Ačkoliv je jasné, že opravdové proniknutí do hlubin její metody vyžaduje obrovskou energii, sebekázeň i odborné vedení, knížka se mi stala už nyní jakýmsi rádcem a pomocníkem pro život. Skutečnost, že léčba bolesti dosáhla od dob Uršuly Flemingové obrovského pokroku, nic nemění na tom, že taková péče je pro většinu lidí, zejména těch nejstarších, částečně nebo zcela nedostupná. Proto nepochybují o tom, že český překlad knihy *Grasping the Nettle* může být užitečný jak pro laickou veřejnost, tak pro odborníky, především je však určen lidem a k t u á l n ě trpícím nezvladatelnou bolestí. Ani autorčiny názory na současnou neztratily nic ze své aktuálnosti, ba zdá se, že problémy dnešního světa, k nimž se vyjadřuje, se nás dotýkají ještě palčivěji než za jejího života.

** Mimo jiné jde o i prvky učení německého středověkého teologa a mystika – dominikána Mistra Eckharta (1260-1327)*

Knihu „Uchop kopřivu aneb o pozitivním přístupu k bolesti“ od Uršuly Flemingové vydalo v roce 2015 nakladatelství Sursum. Kniha je k dostání na objednání v knihkupectví na Horním nám. u paní Houdkové, cena 149 Kč.

Terciáři sv. Dominika ve Znojmě

Víte, co spojuje učitelku Církve sv. Kateřinu Sienskou, první jihoamerickou světici sv. Růženu z Limy, patronku rodin sv. Zdislavu, kardinála Berana nebo papeže Pia XII.? Všichni byli členy Třetího řádu sv. Dominika – laického sdružení, které je činné i ve Znojmě.

MICHAELA BENVENUTA HOBZOVÁ

Že při kostele sv. Kříže působili dominikáni a stále tam také za zdmi klauzury svými modlitbami „prorážejí nebe“ mnišky dominikánky, to ví ve Znojmě asi každý. Méně je však známo, že se na stejném místě schází skupina dominikánských terciářů, neboli členů Laického sdružení sv. Dominika, do které též patřím.

Kdo vlastně jsme? Když to vezmu trochu obecně, většina církevních řádů je rozdělena na řád první, tedy řeholníky, druhý, do něhož patří řeholnice, a třetí, což jsou laici, žijící ve světě, svobodní i v manželství. Máme řeholní předpisy neboli Stanovy. Na „dominikánské půdě“ smíme nosit hábit (jinak každý člen nosí jako odznak příslušnosti k řádu škapulíř, což je malý kousek posvěcené látky, vlastně zmenšenina škapulíře, který nosí řeholníci a řeholnice) a máme právo v něm být pohřbeni. Přijímáme řeholní jméno (používáme je jen v rámci dominikánské rodiny), které značí (jako u ostatních členů řádu) změnu v životě, získáváme s ním nového přímluvce ze sboru svatých a je naším životním programem. Konkrétně moje řádové jméno Benvenuta mi připomíná italskou dominikánskou terciářku bl. Benvenutu Boiani, která je mi blízká tím, že stejně jako já pocházela z velké rodiny, a význam jejího jména „bud' vítána“ mě nabádá, abych tato slova měla na paměti při kontaktu se svými bližními, i když mě třeba naopak napadá „Jdi do háje!“

Co pro nás znamená, že jsme terciáři? Jaké máme úkoly? Ve Stanovách se doslova píše: „Posilování bratrských společenstvím vydávají svědectví pře-

devším o vlastní víře, jsou pozorní k potřebám lidí své doby a slouží pravdě podle příkladu sv. Dominika, sv. Kateřiny Sienské a našich předchůdců, kteří ozářili život Řádu a církve zvláštním způsobem. Pozorně sledují hlavní cíle apoštolátu dnešní církve, snaží se zvláště poukazovat na pravé milosrdenství proti veškeré úzkosti, hájí svobodu a podporují spravedlnost a mír. Inspirováni charismatem Řádu jsou si vědomi, že zdrojem jejich apoštolské aktivity je hojnost rozjímání.“

Tedy svědčit o Bohu vlastním životem a nebát se o něm hovorit. „Kazatelský řád“, jak se také dominikáni nazývají, znamená velmi široké pole působnosti. Výuka náboženství, psaní

Znak dominikánského řádu s heslem: chválit, dobrořečit, kázat.

do křesťanských periodik či na webové stránky, návštěva nemocných, lektorská služba apod. Pro doplnění, co říkají Stanovy: „Ve spolupráci se všemi řádovými bratry a sestrami ať se laikát aktivně účastní života Církve a je vždy připraven ke spolupráci s ostatními apoštolskými skupinami. Hlavní zdroje, ze kterých členové Laických sdružení sv. Dominika čerpají síly k pokroku ve vlastním povolání, v němž je co nejtěsněji spjata kontemplace s apoštolátem, jsou: naslouchání Božímu slovu a čtení Písma sv., zvláště Nového zákona; každodenní účast na slavení liturgie a na eucharistické oběti, pokud je to možné; časté přijímání svátosti smíření; slavení liturgie hodin spolu s celou dominikánskou rodinou a soukromá modlitba, jako rozjímání a růženec; obrácení srdce duchem a praxí evangelijní kajícínosti; ustavičné studium zjevené pravdy a reflexe

problémů této doby ve světle víry; úcta k blahoslavené Panně Marii podle tradic Řádu, k sv. Dominikovi, našemu otci, a sv. Kateřině Sienské; pravidelná duchovní obnova.“

Jak se terciářem stát? Po nejméně půlroční kandidatuře smí člen (podmínkou je přijetí svátosti biřmování) požádat o přijetí, tedy obláčku, při které přijímá škapulíř, růženec a řeholní jméno. Po roce může složit časné sliby, a pokud vnímá, že ho Bůh vede k tomuto způsobu života, po dalších třech letech smí složit sliby věčné.

Co mezi dominikánské terciáře přivedlo mě? Určitě zázemí farnosti sv. Kříže, kde jsem prožila několik let, a přátelství s mniškami. Dále pak svědectví přátel, četba historie dominikánského řádu a životopisů jeho svatých.

Naše sdružení se schází vždy poslední čtvrtek v měsíci. Po mši svaté v kostele sv. Kříže (před ní se ještě obvykle s farníky modlíme růženec) a modlitbě večerních chval se scházíme na faře, kde probíráme vždy nějaké zajímavé duchovní téma (v současnosti rozebíráme odstavce exhortace papeže Františka „Evangelii Gaudium“), a vždy zbývá čas i pro přátelský rozhovor. Přijďte se mezi nás podívat!

Ve Znojmě jsou terciáři poprvé písemně doloženi k roku 1869. (Jedná se tak pravděpodobně o nejstarší znojemské stále fungující laické náboženské společenství.) Od roku 1924 se Třetí řád rozdělil na část českou a německou. Česká část tehdy čítala 42 členů, německá 152 členů. Poválečný odsun Němců a nástup komunistické diktatury se zásadně podepsali i na fungování znojemských terciářů. K oficiálnímu obnovení činnosti došlo až v roce 1990. Znojemské terciářské sdružení má aktuálně 13 členů a jeho představeným je Ludvík Jelínek

(ludvik.jelinek@email.cz)

V současnosti v ČR funguje na 25 místních sdružení. Další informace o dominikánských terciářích jsou dostupné na: laici.op.cz.

Je důležité přemýšlet o tom, jak chceme zemřít

Celý život se věnuje medicíně, paliativní péči a starosti o umírající. V rozhovoru měsíce znojemská lékařka **Hana Miličková** vypráví o rozvoji domácí hospicové péče na Znojemsku a snaze zajistit důstojný odchod ze života.

Dobrý den, paní doktoro, můžete nám říct, co vás přivedlo k paliativní péči a k medicíně vůbec?

Mí rodiče i prarodiče byli lékaři, doma se vždycky diskutovalo o medicíně, nikdy mě nenapadlo, že bych dělala něco jiného. K paliativní medicíně jsem měla cestu trochu složitější. Několik let po svém nástupu na ARO znojemské nemocnice jsem dostala za úkol ordinovat v ambulanci pro léčbu bolesti, tam ke mně začali přicházet kromě jiných i pacienti, kteří trpěli bolestmi v závěrečné fázi nevléčitelných onemocnění. Brzy jsem poznala, že bolest je jen jeden z příznaků, které je trápí a potřebují komplexnější péči. Začala jsem se zajímat o paliativní medicínu, lékařský obor, který řeší tuto problematiku. V roce 2010 jsem v tomto oboru složila atestaci.

Spoluzakladatelka znojemského domácího hospice | foto archiv H. Miličkové

Paliativní péče je vcelku novým lékařským oborem, jaká je vlastně jeho historie u nás a v čem spočívá jeho hlavní náplň?

Paliativní péče je aktivní péče poskytovaná pacientovi, který trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo konečném stadiu. Cílem paliativní péče je zmírnit bolest a další tělesná utrpení a duševní strádání a udržet co nejvyšší kvalitu života. Paliativní péče usiluje o prodloužení a zachování života, který bude svou kvalitou pro pacienta přijatelný, respektuje a chrání důstojnost nevléčitelně nemocných, vychází dů-

sledně z přání a potřeb pacienta, respektuje jejich hodnotové priority. Nabízí všestrannou podporu a pomoc příbuzným a přátelům nemocných. Paliativní péče je svým charakterem interdisciplinární, využívá expertní znalosti lékařů, úzkou týmovou spolupráci lékařů, sester, psychologů, sociálních pracovníků, duchovních, předpokládá zapojení rodiny a přátel nemocného.

Od roku 2004 existuje v ČR jako samostatný specializační obor.

Na Znojemsku jste spoluzakládala spolek Konipaska, můžete nám říct, jak spolek funguje?

Opakovaně jsem se setkávala s pacienty, jejichž nemoc dospěla do stadia, kdy už nebyli schopni navštěvovat ambulanci pro léčbu bolesti a zároveň jejich choroba byla tak nestabilní, že potřebovali odborné zásahy, například pro záchvaty bolesti, dušnosti, nevolnosti a to často i náhle v noci nebo během víkendu. I když si tito pacienti přáli trávit závěrečnou část svého života doma a měli pro to podmínky, nezbývalo jim nic jiného než opakované pobyty v nemocnici a často dramatické cesty do nemocnice rychlou zdravotnickou službou.

Během své přípravy na atestaci z paliativní medicíny jsem se setkala s konceptem domácí hospicové péče, která je řešením pro tyto situace. V průběhu let jsem našla i v našem regionu kolegy lékaře se zájmem o tuto problematiku, ochotné se dál v paliativní medicíně vzdělávat. Když jsme našli i spolupracovníky ochotné pomoci nám organizačně, vznikl spolek Konipaska, který je provozovatelem zdravotnického zařízení ambulance pro paliativní medicínu a jehož cílem je rozvoj domácí hospicové péče ve znojemském regionu.

S kým dalším spolek spolupracuje?

Spolek Konipaska spolupracuje s Oblastní Charitou Znojmo. Díky této naší spolupráci jsme byli schopni sestavit multidisciplinární tým složený z lékařů vyškolených v paliativní medicíně, sester vzdělaných v práci s pacienty na konci života, psychologů, sociálních pracovníků a duchovního. Tento tým poskytuje pacientům na Znojemsku odbornou paliativní péči v jejich domácím prostředí.

Jak je spolek financován a jak velká finanční zátěž je na pacientovi, pokud Vašich služeb využívá?

Žádná ze zdravotních pojišťoven neza-

vřela s naším zdravotnickým zařízením smlouvu. Ze zdravotního pojištění jsou tedy placeny pouze výkony sester, pokud je indikuje praktický lékař pacienta. Prostředky na naši činnost získáváme z grantů, dotací a soukromých darů. Pacient platí 200 Kč za den v péči hospice, což je asi 1/7 nákladů. Všichni pacienti v závěrečném stadiu onemocnění v domácí péči mají nárok na Příspěvek na péči, s jeho vyřízením jim pomáhá naše sociální pracovníce.

Kdo jsou vaši potencionální klienti a co mohou od Konipasky očekávat?

Do péče přijímáme pacienty v pokročilém nebo závěrečném stadiu onemocnění, u nichž je při obvyklém průběhu onemocnění očekávána délka života v řádu týdnů až měsíců a u nichž byla ukončena léčba vedoucí k uzdravení a je tedy indikována léčba zaměřená na mírnění nepříjemných příznaků onemocnění jako je bolest, nevolnost, zácpa, dušnost, poruchy spánku, ... tedy léčba zaměřená na kvalitu života.

Důležité je, že si sám pacient přeje péči v domácím prostředí a mezi jeho blízkými se najde aspoň jedna osoba schopná převzít odpovědnost za 24 hodinovou péči o pacienta.

Lékaři a sestry pacienta doma pravidelně navštěvují s frekvencí, kterou vyžaduje jeho stav, lékaři ordinují léčbu -léky, injekce, infuze, které aplikují sestry, zapůjčíme potřebné pomůcky jako je polohovatelné lůžko, antidekubitární matrace, koncentrátor kyslíku, odsávačka, WC křeslo, infusní dávkovač léků apod., vysvětlíme a zaškolíme pečující rodinu ve všem, co je potřeba. Pacient a rodina mají 24 hodin denně 7 dní v týdnu k dispozici telefonní číslo, na kterém se mohou v případě jakýchkoli nesnází spojit se sloužící sestrou, která dle potřeby kontaktuje sloužícího lékaře. Naším klientům je k dispozici psycholožka a duchovní, zajišťujeme sociální poradenství.

Celý tým se jednou týdně schází a diskutuje další průběh péče o naše pacienty. Rodině jsme nápomocni, pokud je to potřeba, i ve všem, co doprovází okamžik smrti. S rodinou zůstáváme v kontaktu i po úmrtí pacienta.

Souhrnně tedy mohou říct, že nabízáme multidisciplinární domácí péči zaměřenou na mírnění bolesti a dalších tělesných i duševních strádání, umožňující, aby nemocný v posledním období života mohl žít důstojně, měl čas na své nejbližší a čas na rozloučení.

Pokud by měl někdo zájem využít služeb Konipasky, co je třeba udělat?

Obrátit se na naši koordinátorku na tel. číslo 731 129 121, víc informací najdete také na internetových stránkách www.konipaska.cz.

Jak byste zhodnotila pokrytí hospicové péče v Jihomoravském kraji? Je potřeba něco zlepšit?

V Jihomoravském kraji existují dva "kameně" hospice, tedy zařízení specializované paliativní péče, kde je pacient hospitalizován stejně jako v nemocnici. Tyto hospice jsou v Brně a v Rajhradě. Působí zde také několik domácích hospiců, které ovšem zdaleka nepokrývají celé území. Celkově v celé ČR je asi 25 domácích hospiců, navzájem spolupracujeme ve Fóru mobilních hospiců. Náš zdravotní systém, na rozdíl od okolních států, zatím vůbec s domácí hospicovou péčí nepočítá, proto ji mají k dispozici jen lidé, v jejichž okolí se vyskytne skupina nadšenců, kteří hospic zorganizují a najdou další nadšence, kteří ho financují.

Jaký je hlavní rozdíl mezi hospicovou a nemocniční péčí?

Ano, na rozdíl od nemocnice se v hospici nezaměřujeme jen na tělesnou schránku nebo dokonce jeden orgán, ale na celého člověka se všemi aspekty jeho osobnosti i na jeho nejbližší. Při návštěvách se s pacienta a jejich rodinami velmi sblížíme, víme, co mají rádi, co je trápí. To

nás samozřejmě velmi ovlivňuje. Vždy mě velmi dojmou hluboké vztahy v rodinách, jak jsou si lidé schopní pomáhat, co všechno jeden pro druhého udělá, jak se dokážou rodiny v těžké situaci semknout.

Denně se jistě setkáváte se zajímavými a dojemnými lidskými příběhy. Mohla byste se s námi o nějaký podělit?

Jestli chcete nějaký konkrétní příběh, často myslím na naši pacientku z Dobšic, kterou jsme doprovázeli v závěru života při nádoru ledviny. O paní jsme se začali starat, když už byla velmi vysílená, neschopna vstát z lůžka, velmi obětavě o ni pečovala její dcera s manželem. Podařilo se nám nastavit léky, které zmírnily její bolesti a zbavily jí nevolnosti a zvracení, většinu dne pospávala a komunikovala s námi minimálně, vždy se ale usmála, když přiběhla z vedlejšího pokoje některá z jejích dvou malých vnuček, ukázat babičce obrázek, který právě nakreslila nebo když k ní na postel vyskočila její kočka. Paní zemřela obklopená svou milovanou rodinou ve stejném domě, ve kterém se před více než 70ti lety narodila.

Jak velkou roli hraje ve Vašem povolání víra?

Víra je nedílnou součástí celého mého života a tedy i povolání. Určitě mi pomáhá vyrovnat se s vlastní smrtelností, s vlastním strachem ze smrti. 25 let

chodím do modlitebního společenství, v tomto společenství jsme se také modlili za záměr vybudovat ve Znojmě mobilní hospic, bylo to pro mě velkou oporou v době rozhodování, jestli do tohoto projektu vůbec vstoupit, modlitební podporu velmi cítím i nyní v naší každodenní práci s pacienty.

Co byste si přála, aby se v oblasti paliativní péče do budoucna ještě zlepšilo?

Určitě by nám pomohlo, kdyby byla domácí specializovaná paliativní péče placena z prostředků zdravotního pojištění. Ale možná ještě důležitější je, aby lidé začali více přemýšlet o tom, kde a hlavně jak chtějí zemřít, jestli preferují délku života nebo jeho kvalitu. Aby lékaři začali diskutovat s pacienty (a pacienti ptát se lékařů) na téma, jaké má onemocnění prognózu, co jednotlivé léčebné zásahy mohou přinést za užitek a co naopak za strádání.

(ptala se Petra Bláhová)

Hana Miličková rozená Grossmannová se narodila v roce 1972 v Brně. Lékařskou fakultu Masarykovy Univerzity ukončila roku 1997 a následně složila atestaci z anesteziologie a resuscitace (2000) a atestaci z paliativní medicíny a léčby bolesti (2010). Od roku 1997 pracuje na ARO v Nemocnici Znojmo. S manželem Tomášem vychovává dva syny. Má ráda hory v zimě i v létě, divadlo a argentinské tango.

Tabernákl na oltáři u Sv. Kříže má 100 let

Převor dominikánského kláštera P. Augustin Strnad se v roce 1915 rozhodl nechat vyměnit již nevyhovující tabernákl* na oltáři kostela sv. Kříže. Odborný koncept a plán nakreslil profesor keramické školy Michael Mörtl, dřevorezbu provedl Josef Dvořák z Horní České ul., zámečnické práce pak Rudolf Krejčí z Dolní České ul., konečně pozlacení Josef Lustig z Dolního nám. Vnitřní výzdoba je mistrným dílem dominikánského katechety Bohuslava Pohanky. Znojmská střední odborná keramická škola přispěla dvěma krásně modelovanými anděly na vnitřní straně dveří tabernáku (autorem je student Böhra z 2. ročníku pod vedením profesora Tautenhayna). Celé dílo vznikalo pod dozorem dominikánského teologa prof. Kobzy a bylo vysvěceno na Hromnice roku 1916.

Vůdčí myšlenkou reliéfu na dveřích tabernáku je starokřesťanský symbol ryby - pět řeckých písmen slova ICHTHYS (ryba) je spojeno s pěti slovy v překladu "Ježíš Kristus, Syn Boží, Vykupitel". Reliéf na dveřích ukazuje rozbourané moře, ve kterém k tajemnému nápisu ICHTHYS připlouvá zleva i zprava vždy jedna ryba, symboly křesťanských duší. Nad vlnami se objevují hrozny a pšeničné klasy jako odkaz na duchovní pokrm, ve který se Spasitel pro nás proměňuje.

Jiří Kacetl (*komentáře v Znamer Wochenblattu z 26. 2. 1916*)

* Tabernákl je eucharistický svatostánek skříňkového tvaru. Název pochází z latinského slova označujícího stan.

Vnější a vnitřní strana dveří svatostánku u Sv. Kříže | foto archiv red

Stalo se

Zemřel P. Zdeněk Pospíšil

Z pozemského putování byl na svátek Uvedení Páně do chrámu odvolán Nejvyšším Veleknězem jeho věrný služebník kněz P. Zdeněk Pospíšil. Narodil se 15.12.1933 v Šaraticích. Na kněze byl vysvěcen 30.6.1973 v Litoměřicích. Po svěcení nastoupil jako kaplan do Hodonína a jako duchovní správce působil v Dyjákovicích, v Syrovicích a Želešicích, v Českém Rudolci, Lipolci a Matějovci a v letech 1994 až 1998 v Příměticích. Od roku 1998 vypomáhal v Brně-Židenicích. V roce 2007 získal od brněnského biskupa medaili sv. Petra a Pavla za obětavou kněžskou službu. Poslední roky prožil v Domově sv. Anežky u sester františkánek ve Velkém Újezdě. Zemřel posílen svátostmi 2.2.2016 v nemocnici v Třebíči. Pohřben byl 11.2. na hřbitově v rodných Šaraticích.

At' odpočívá v pokoji.

Otec Zdeněk Pospíšil | foto převzato z www.farnostzidenice.cz

Farní ples farnosti Přímětice

V pátek 5.2. od 19:30 proběhl v novém kulturním domě v Kuchařovicích již 13. farní ples přímětické farnosti. Sešlo se nás v tomto pěkném prostředí asi 200 a za doprovodu hudební skupiny Víkend Hostěradice se zábava brzy rozproudila. K tanci nás pozvala a svými vstupy inspirovala taneční skupina Single ze Znojma. Od účastníků jsme slyšeli mnohé pozitivní ohlasy: chválili zejména příjemné prostředí, muzikanty, bohatou tombolu. Je také co zlepšovat: mít přístě více prodejních míst na tombolu a naučit se mluvit do mikrofonu, aby bylo slyšet v celém sále. :-) Pokud vás tyto nedostatky neodradili, rádi vás přivítáme zase za rok: bude to, dá-li Bůh, v pátek 10.2.2017 opět od 19:30 v Kuchařo-

vicích. Na závěr moc děkujeme všem, kteří ples organizovali a zajišťovali.

(otec Jindřich Č.)

Otec Jindřich s jedním z organizátorů plesu Vojtou Novákem losují výherce tomboly | foto Radek Svoboda

Oslava jubilea P. Mariana Huska

Dne 6.2. 2016 jsme oslavili narozeniny otce Mariana v přítomnosti pánů opatů ze Strahova a Nové Říše, pana děkana Jindřicha, spolubratrů premonstrátů a kněží z okolních farností. Po mši sv. přišla hromadná gratulace od místního farníka a poděkování za činnost ve farnosti. Také byl vzpomenut P. Jeroným, který tu už sice s námi není, ale věříme v to, že by oslavu nechtěl zmeškat a připojil se ke gratulantům. Otec Marian pozval poté do sálu Louckého klášte- ra všechen lid, který byl na mši sv. Na oslavě v klášteře byl zaplaven gratulanty a přišel mu popřát i Spolek hroznové kozy, který mu přichystal velmi krásné zveršované přání a jmenoval ho čestným členem Spolku.

Písničkový karneval v Louce

Dne 7.2.2016 se na 15. hodinu sešli rodiče s dětmi na faře v Louce. Jako každý rok si pro ně pořadající připravili různé zábavné úkoly. Děti mohly potkat Šíleně smutnou princeznu a malovat u ní jedním tahem, Muzikantovi pomáhat pojmenovat nástroje, u Pasačky ovcí počítat ovečky, u Myslivce skákat přes oves v pytli, pomáhat kočce prolézt dírou a psovi oknem, tancovat s Bobrem a také zazpívat písničku. Bylo také nachystáno občerstvení, hodnoceny nápadité masky (Šla Nanyňka do zelí, Holka modrooká, Notová osnova). Celkem se

karnevalu letos zúčastnilo 43 dětí, o tři více než loni.

Už 25 let řádí v kostele Sv. Kříže

V úterý 23. února 2016 oslavila půlkulaté životní jubileum paní Marie Findová. Tuto usměvavou ženu znají hlavně farníci z kostela Svatého Kříže, kterému je věrná po celý svůj život. Ještě přesněji lze říci, že celý její život je s tímto kostelem a touto farností pevně a nerozlučitelně spjatý.

Paní Marie Findová se narodila do znojemské učitelkové rodiny Pospíchalových a i když vždy pracovala v kanceláři, po sametové revoluci svou náklonnost k dětem a pedagogické geny s radostí a ochotou uplatnila jako katechetka při výuce náboženství. Od rodičů zdědila také hluboký vztah k hudbě – po mnoho let zpívala v chrámovém sboru a i dnes každý, kdo sedí při mši svatě v její blízkosti, potvrdí, že když paní Findová zpívá, opravdu se dvakrát (možná i třikrát) modlí.

Náročnou službou, ke které se paní Marie nabídla již před čtvrt stoletím a kterou od té doby nezištně a s láskou vykonává, je péče o květinovou výzdobu a úklid kostela Sv. Kříže. I když jí při tom pomáhají ochotní dobrovolníci, hlavní starost spočívá po celý ten čas na jejích bedrech a je to právě ona, kdo této práci věnuje nejvíce času a síl.

Děkujeme dnes paní Findové za tuto službu. Děkujeme jí za to, že je vždy ochotná přiložit ruku k dílu nebo převzít zodpovědnost, když je ve farnosti něco potřeba. A děkujeme jí, že je při tom všem veselá a nezakázá žádnou legraci.

Milá paní Findová, přejeme a vyprošujeme Vám hodně Božího požehnání do dalších let!

Oslavenkyně v akci | foto archiv red

Výročí

P. Pavel Zahradníček oslaví 28. března 50. narozeniny. Narodil se v Brně. Na kněze byl vysvěcen 5.9.1992. Na olomoucké univerzitě dosáhl v roce 2004 doktorátu (Th.D.) v oboru biblické teologie. V letech 1996 až 2008 byl moderátorem farních týmů nejdříve ve Vranově nad Dyjí a poté v Příměticích a působil rovněž jako správce několika farností na Znojemsku. V letech 2009 až 2015 byl členem kongregace misionářů oblátů P. Marie (OMI), od roku 2012 spravoval farnost a poutní místo Klokoty - Tábor. Od roku 2015 je farářem v Dubňanech u Hodonína.

Otec Pavel přednáší biblistiku na speciálních kurzech i při lidových misiích, je iniciátorem a koordinátorem Tiskového apoštolátu FATYMu a křesťanské internetové televize TV-MIS. Od roku 2007 je i šéfredaktorem časopisu Milujte se! **Všechno nejlepší!**

Velikonoční bohoslužby

kostel	Zelený čtvrtek (24.3.)	Velký pátek (25.3.)	Bílá sobota (26.3.)	Boží hod (27.3.)	Pondělí velikonoční (28.3.)
Sv. Mikuláš	16 h	16 h	18 h	9 h	9 h
Sv. Kříž	18 h	18 h	20 h	8 h, 10 h	8 h, 10 h
Sv. Alžběta				11 h	11 h
Sv. Michal				18 h	18 h
Louka	18 h	18 h	20h	8 h	8 h
Hradiště	19 h	19h	20 h	10.30 h	
Přímětice	18.30 h	18 h	20.15 h	9.30 h	9:30 h
Kuchařovice				8 h	8 h
Mramotice				11 h	8 h*
Havraníky				11.15 h	11.15 h
Konice	17 h	17 h		8 h	8 h
Šatov	19 h	19 h	20 h	9.45 h	
Hnanice				9.45 h	9.45 h

* bohoslužba slova, (mše sv. v 11 h v Citonicích)

FARNÍ H R I Š T Ě

Milí farišťáci!

Pozorujete na sobě v postní době nějaké změny?
Věříme, že na obrázcích je odhalíte daleko snadněji...

PaKLíci

Najdi 10 rozdílů:

Kalendář – březen 2016

- 3.3. **setkání KLASu** (Klubu aktivních seniorů) v 9 h na faře
Čt u Sv. Kříže - téma ŽIVOTNÍ STYL SENIORŮ
- 4.3. **1. pátek** – adorace a sv. zpověď od 15 h u Sv. Kříže.
Pá V rámci celosvětové iniciativy „**Hodiny pro Pána**“ po mši
sv. adorace a příležitost ke sv. zpovědi do 22 h.
- 5.3. **pouť v Hl. Mašůvkách** – mše sv. v 17 h (autobus ze
So Znojma jede v 16 h)
- 11.3. **křížová cesta dětí** v 16.30 u sv. Kříže, v 17 h **mše sv. pro
Pá děti**
PŘÍPRAVA MLADÝCH NA BIŘMOVÁNÍ – v 19.30 h na
faře u Sv. Mikuláše (pro farnosti z okolí Znojma)
- 11.3. **ŽELEZNÝ POUTNÍK** - tradiční noční postní pěší pouť ze
Pá Svatého Kopečku u Olomouce na Sv. Hostýn. Ze Znojma
– pojedou autobus v pátek v 15 h (přihlásit se je možné v
12.3. Louce nebo v Příměticích). Odvážní poutníci jsou zváni na
So společnou cestu.
- 12.3. **SETKÁNÍ PRO KLUKY** na faře u Sv. Kříže od 14 do 19 h
So (vždy 2. sobota v měsíci)
PEKAŘSKÁ POUŤ v Tasovicích u sv. Klementa Hofbaue-
ra – v 15.30 h pobožnost křížové cesty, v 16 h mše sv., pak
výstava pečiva polských pekařů
konference Zdravotník – křesťan v dnešní nemocnici
v Sále Milosrdných bratří v Brně (Václavská 7): od 8 do 15 h
- 13.3. **křížová cesta** v 15 h v Popické kapli
Ne
- 19.3. **SLAVNOST SV. JOSEFA** – mše sv. v 8 h u sv. Jana Kř.,
So v 18 h u sv. Kříže
Diecézní SETKÁNÍ MLÁDEŽE S OTCEM BISKUPEM
v Brně. Program na: www.brno.signaly.cz.
Ze Znojma pojedou autobus v 6.45 h od Lázní, v 6.55 h od
hotelu N v Příměticích. Návrat asi o půl šesté.
setkání KLASu (Klubu aktivních seniorů) – výlet METEO-
ROLOGICKÁ STANICE KUČAŘOVICE
- 20.3. **KVĚTNÁ NEDĚLE** – mše sv. jako v neděli se svěcením
Ne ratolestí; v 15 h **Křížová cesta** z Gránic na Hradiště
- 23.3. **koncert o umučení Páně** v 19 h u Sv. Kříže
St
- 24.3. **ZELENÝ ČTVRTEK** – **mše sv.** viz předchozí strana,
Čt **adorace** u Sv. Kříže do 22 h
- 25.3. **VELKÝ PÁTEK** – den přísného postu; **křížové cesty**: v 15 h
Pá v Mramotcích a v Kuchařovicích, v 15.30 h u Sv. Mikuláše,
ve 21 h z Gránic na Hradiště, **obřady** viz předchozí strana
- 26.3. **BÍLÁ SOBOTA** – od 8 h soukromá **adorace u Božího hro-
So bu** u Sv. Mikuláše a u Sv. Kříže; **vigilie vzkříšení** viz před-
chozí strana; u Sv. Kříže křest 3 dospělých katechumenů
- 27.3. **BOŽÍ HOD VELIKONOČNÍ** – **mše sv.** jako v neděli dolo-
Ne vedne se svěcením pokrmů, (pozor změna na letní čas)
- 28.3. **Velikonoční pondělí** - mše sv. viz předchozí strana
Po
- 31.3. **setkání KLASu** (Klubu aktivních seniorů) v 9 h na faře
Čt u Sv. Kříže - téma ŽENY V CÍRKVI
- 1.4. **POUŤ BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ** u Svaté brány u Sv.
Pá Kříže - mše sv. v 8 a v 17 h

- 2.4. **NÁRODNÍ POCHOD PRO ŽIVOT v Praze** – 10 h mše. sv
So v Katedrále, doprovodný program, 14 h pochod Prahou
- 3.4. tradiční **VELIKONOČNÍ KONCERT** chrámového sboru
Ne v 15.30 h u Sv. Kříže
- 8.4. **POUŤ ROZVEDENÝCH** u Svaté brány u Sv. Kříže - mše
Pá sv. v 8 a v 17 h

POUTNÍ DNY U SVATÉ BRÁNY U SV. KŘÍŽE

Každý pátek: 8 h mše sv. | 15 – 17 h adorace, růženec/ křížová
cesta a požehnání | 17 h mše sv. | 15 – 18 h sv. zpověď

POBOŽNOSTI KŘÍŽOVÉ CESTY v postní době

- každou středu v 7.30 h u Sv. Jana Kř.
- každý pátek v 7.30 h a v 16.30 h u Sv. Kříže
- každou neděli v 15.30 h u Sv. Mikuláše
- každou neděli v 17 h v loučkém kostele

VELIKONOČNÍ SV. ZPOVĚĎ

- **Sv. Kříž:** vždy hodinu před večerní mší sv., v pátek od 15 h,
21.- 23.3. od 16 h
- **Přímětice:** v neděli 20.3. od 18 h a v pondělí 21.3. od 16.30 do
17.30 h, **Mramotice:** ve středu 23.3. po mši sv. v 17.30 h,
Kuchařovice: ve čtvrtek 17.3. od 16.30 a po mši sv.
- **Louka:** ve středu 23.3. od 17 h.

SVĚTOVÉ SETKÁNÍ MLÁDEŽE V KRAKOVĚ v Polsku – ve
dnech 25.- 31.7. 2016. Je to výborná akce světového formátu pro
mladé, kteří tam budou moci zažít pestrost a rozmanitost Církve.
Ve dnech 20. – 25.7. 2016 se koná předprogram v diecézích.
Mladí z brněnské diecéze pojedou do diecéze Tarnow, (asi 70 km
východně od Krakova). Sponzorovaná cena včetně dopravy,
ubytování a stravování činí 5400 Kč (s pobytem v diecézích 5800
Kč). Cena platí pro přihlášení do 30.4.2016. Přihlašování je mož-
né pouze elektronicky na www.krakov2016.signaly.cz. Prosíme
přihlášené, aby dali vědět svým kněžím.

Pravidelný program:

Mše sv. s programem pro děti – každou neděli v 9 h u Sv. Mikuláše
a v 10 h u Sv. Kříže | **Setkání dětiček a jejich maminek** – každé
pondělí a středu od 9 do 12 h na faře u Sv. Mikuláše | **Modlitby ma-
tek** – každé pondělí v 18 h na faře u Louce | **Setkání Mariiny legie** –
každé pondělí v 15.45 h na faře u Sv. Kříže | **Zkoušky chrámového
sboru** – každé úterý v 19 h na faře u Sv. Kříže | **Setkání mládeže** –
každý pátek v 19.30 h na faře u Sv. Mikuláše; jednou za 14 dní
v pátek večer na faře v Příměticích | **Vzdělávací setkání nejen pro
mládež** – jednou za 14 dní v pátek na faře u Louce (po mši sv. v 18.30
h): v březnu 4.3. a 18.3. | **Zkoušky schůly** – každý pátek v 18 h na faře
u Sv. Mikuláše | **Setkání ministrantů** – každý pátek v 18 h na faře
u Sv. Mikuláše | **Setkání dominikánských terciářů** – každý poslední
čtvrtek v měsíci po večerní mši sv. na faře u Sv. Kříže | **Mše sv. pro
seniory a nemocné** – každou sudou středu ve 13.30 h v novém do-
mově pro seniory U Lesíka, každou sobotu v 9 h v penzionu na Van-
čurově, každou sobotu ve 14.30 h v Nové nemocnici odd. 130 (mož-
nost přinést sv. přijímání na pokoj - tel.: 736 523 600)

Život farností Znojma vydává Římskokatolická farnost u kostela sv.
Kříže, Znojmo (Dolní Česká 312/3, 669 02 Znojmo, IČ: 49440594). Regis-
trováno Ministerstvem kultury pod č. E 11690. Adresa redakce:
farni.zpravodaj@outlook.cz. Redakční rada: Eliška Juráková, Marie
Ochmanová, Petra Bláhová, Ondřej Lazárek. Vychází každý měsíc
mimo letní prázdniny. Uzávěrka 20. předcházejícího měsíce. Za obsah
článku odpovídá autor. V elektronické podobě časopis dostupný na
www.farnostznojmo.cz. Číslo 3/2016 vyšlo 28/02/2016 ve Znojme
v nákladu 630 výtisků. Vytiskla Tiskárna Koutecký – Kuchařovice.